

ČESKÝ ÚŘAD ZEMĚMĚŘICKÝ A KATASTRÁLNÍ

Pod sídlištěm 9/1800
182 11 Praha 8 – Kobylisy

V Praze dne 22. 4. 2010
Č.j.: ČÚZK 4526/2010-24

Cestovní zpráva ze zahraniční pracovní cesty do Ázerbájdžánu

1. Úvodní informace

a) Vysílající subjekt	Český úřad zeměměřický a katastrální
b) Termín a místo pracovní cesty	2. – 7. 3. 2010 Baku, Ázerbájdžán
c) Přesné znění názvu akce	Workshop WPLA „Efficient and Transparent Land Management in ECE Countries“
d) Účastníci cesty	Ing. Vít Suchánek
e) Datum zpracování zprávy	22. 4. 2010
f) Cestovní zprávu schválil dne	..... předseda ČÚZK

2. Časový přehled pracovní cesty

2. 3. 2010

Cesta letadlem z Prahy do Baku přes Moskvu
Získání vstupních víz na letišti v Baku

3. 3. 2010

Ubytování v hotelu
Přijetí (jako člen Výboru WPLA) předsedou Státní služby registru nemovitostí
Exkurze po budově Státní služby registru nemovitostí a seznámení s její činností
Jednání Výboru WPLA
Recepce na uvítanou

4. 3. 2010

Návštěva hrobu národního vůdce Heydara Aliyeva a Aleje obětí (8:45 – 10:00)
Celodenní program workshopu (10:30 -18:45)
Slavnostní večeře

5. 3. 2010

Celodenní program workshopu (9:00 – 18:00)
Večeře pro účastníky

6. 3. 2010

Studijní cesta do Starého města
Neformální diskuze s členy Výboru WPLA

7. 3. 2010

Cesta letadlem z Baku do Prahy přes Moskvu

3. Program - projednávané otázky

Workshop sestával ze

Zahajovací sekce, ve které vystoupili předseda Státní služby registru nemovitostí p. Damat Baghirov, p. Marco Keiner, ředitel Divize pro životní prostředí, bydlení a management území a Damir Pahič, předseda Výboru WPLA.

Sekce 1 „Ázerbájdžánská zkušenost s reformami registrace nemovitostí a katastru“, která byla plně věnována třem příspěvkům, seznamujícím se stavem dané oblasti v Ázerbájdžánu.

Sekce 2 „Zkušenosti s reformami e-Katastru a e-Registrace“, která byla určena jako jistý kontrast k sekci 1 a obsahovala 7 příspěvků seznamujících s registračními a katastrálními systémy v Moldavsku, Nizozemí, Gruzii, Dánsku, Itálii, Litvě a ČR („Nedávný vývoj směrem k e-Katastru v ČR“ - Suchánek). Součástí sekce byl též příspěvek Andre Kwitowskiho (společnost DHV) „IT aspekty registračních systémů nemovitostí“, která byla zejména věnována přípravě IT specifikací pro připravovaný tender na dodavatele informačního systému katastru v Ázerbájdžánu.

Sekce 3 „Podpora efektivnosti systémů administrace území“, která obsahovala jednak příspěvky z Turecka, Švédska, Rakouska, seznamující se stavem registračních a katastrálních systémů v těchto zemích, jednak obecněji zaměřený příspěvek Chryssy Potsiou „Důležitost katastru pro každodenní život občanů a jeho hodnota pro demokracii“ a příspěvek Davida Egiashviliho, předsedy Poradní skupiny WPLA pro trh s nemovitostmi

(REM), seznamující s dokumentem REM „Politický rámec REM pro trvale udržitelné trhy s nemovitostmi“.

Sekce 4 „Transparentnost a veřejný přístup k informacím o území a nemovitostech“, která obsahovala 7 příspěvků, z nichž většina opět popisovala zkušenosti z vyspělých zemí. V této sekci byla též prezentace R. Wartiaka, NESS Czech s.r.o. „Veřejný přístup ke katastrálním datům na Slovensku“.

Závěrečné sekce, která obsahovala vystoupení předsedů jednotlivých sekcí a závěrečné poznámky, včetně informací o připravovaných workshopech v Bělorusku a Turecku.

Podrobný program workshopu je přiložen.

4. Průběh pracovní cesty – obsah zajímavých příspěvků; osoby, se kterými bylo jednáno

Informace o stavu registrací a katastru nemovitostí v Ázerbájdžánu.

Z klíčového projevu D. Baghirova, předsedy Státní služby registru nemovitostí pod Státním výborem pro záležitosti vlastnictví:

Ázerbájdžán má 86415 km², 9 milionů obyvatel, z nichž cca 2 miliony žijí v hlavním městě Baku.

Registrace nemovitostí má začátky v roce 1836, v době, kdy Ázerbájdžán byl součástí SSSR, nebyla registraci nemovitostí věnována pozornost. Ústava z roku 1995 ustanovila tři druhy vlastnictví půdy, a to státní, soukromé a obecní. V roce 1996 bylo dáno soukromé vlastnictví půdy 860 000 rodinám (3 miliony obyvatel). Současně začal proces privatizace státních podniků, hospodařících na půdě. V roce 2001 bylo zákonem dáno obcím vlastnictví půdy, na které hospodařily. Do roku 2009 správa registrace nemovitostí prošla několika fázemi a registraci zajišťovaly různé organizace, od 7. 2. 2005 Státní služba registru nemovitostí. Toto bylo změněno prezidentským výnosem 19. 5. 2009, kdy byl zřízen Státní výbor pro záležitosti vlastnictví, a Státní služba registru nemovitostí byla podřízena Státnímu výboru. Státní služba registru nemovitostí pod Státním výborem pro záležitosti vlastnictví (dále jen „Služba“) má jednak aparát, jednak 20 regionálních úřadoven a 1350 zaměstnanců.

Poznámka. Organizační změny v roce 2009 pravděpodobně způsobily odklad workshopu, který byl původně ohlášen na 2. - 3. 10. 2009 a organizaci workshopu 2010 zajišťovali zcela noví lidé, kteří dříve nenavštívili žádný z workshopů WPLA:

Registrace práv k nemovitostem je podporována jak v papírové formě (pozemkové knihy a soubory smluv), tak na elektronických médiích regionálními úřadovny. Národní systém registrace nemovitostí byl vyvinut místními specialisty. Současně byl vyvinut specifický software pro katastr pozemkových parcel, spojený s Národním systémem registrace nemovitostí. Digitální databáze je vytvářena za účelem poskytnutí operability pro výměnu dat a on-line údržbu. Po dokončení tohoto úkolu bude vytvořeno on-line spojení s regionálními úřadovny a data budou uložena v centrálním serveru. Nyní je zřízeno optické spojení s úřadovnou v Baku a pokračuje propojování WAN sítí se zbývajícími 19 úřadovny v rámci Projektu registrace nemovitostí, financovaného Světovou bankou a dokončení je předvídáno v krátké době.

Projekt registrace nemovitostí začal 24. 9. 2007 a je založen na smlouvě o půjčce od Mezinárodní banky pro rekonstrukci a rozvoj. Projekt má tyto hlavní součásti:

- Zlepšení systému registrace nemovitostí – 43% nákladů na projekt,

- Management státního majetku – 12%,
- Zřízení 37 permanentních referenčních stanic a ortofot, zřízení map pozemkových parcel - 35%,
- Školení, strategie a management – 10%.

Úroveň služeb vlastníkům bude zvýšena plnou automatizací registrace a snížením potřebného času pro převod nemovitosti. Půjde o jednotný systém pro písemná a grafická data. Systém registru nemovitostí bude spojen s registry adres, obyvatel a právnických osob, které společně tvoří systém e-Governmentu. Projekt Registru nemovitostí úspěšně postupuje po jednotlivých krocích a bude dokončen v roce 2013. Přes úspěchy je však brzděn některými okolnostmi, nejzávažnější z nich je fakt, že cca 20% území Ázerbájdžánu zůstává pod invasí arménských sil, takže projekt nemůže zahrnovat celé státní území.

Z projevu R. Gulyieva, ředitele Výzkumného centra Státního výboru pro záležitosti vlastnictví. „Jednotný státní katastr nemovitostí je základem pro transparentní registraci v Ázerbájdžánu“:

V Ázerbájdžánu existuje mnoho oborových katastrů, spravovaných cca 7 výkonnými silami:

- Pozemkový katastr
- Lesní katastr
- Vodní katastr
- Katastr výstavby měst
- Městský katastr
- Katastr ložisek minerálního bohatství
- Katastr polí nafty a zemního plynu.

Cílem je zřídit Jednotný státní katastr pod správou Státního výboru pro záležitosti vlastnictví, který bude udržován jak v papírové, tak v elektronické formě. Informační systém bude naplňovaný ze zdrojů:

- Migrace dat z oborových katastrů
- Data, každé čtvrtletí předávána správci oborových katastrů po zahájení provozu Jednotného katastru
- Data, předávaná vlastníky nemovitostí
- Katastrální databáze.

Současné problémy Jednotného katastru:

- Mezery v legislativě – přijmout zákon o Jednotném katastru
- Softwarové problémy – koupit a vyvinout software
- Oborové katastry jsou roztroušené, nesystematicky vedené a nemají standardy – transformace dat z oborových katastrů do standardní databáze,
- Chybí standardy pro Jednotný katastr – vyvinout standardy pro Jednotný katastr ve spolupráci s příslušnými orgány.

Poznámka. Zdá se, že jde spíše o výzkumný záměr – nebyla uvedena žádná data realizace.

Z prezentace S. M. Panahova „Projekt registrace nemovitostí“: Ve vlastnictví státu je 57% půdy, 23% vlastní obce a 20% půdy je privatizováno. Hlavními výzvami v oblasti správy nemovitostí jsou:

- Nedostatek právní bezpečnosti vlastnictví nemovitostí
- Málo výkonný proces převodu nemovitostí
- Špatné řízení rozvoje městských oblastí
- Rozdíly v lokalizaci v terénu a dle map pozemkového katastru
- Uboze fungující trh s nemovitostmi

- Neexistence metodologie pro oceňování nemovitostí
- Institucionální a další výzvy.

Projekt registrace nemovitostí („Projekt“) má dobu trvání od 23. 9. 2007 do 28. 2. 2013, náklady jsou 38.5 milionů USD, z toho je 30 milionů USD půjčka od Světové banky a plošným rozsahem je celé území státu s výjimkou oblastí okupovaných Arménií.

Cíli projektu jsou:

- Spolehlivý, transparentní a výkonný systém registrace nemovitostí, podporující trh s nemovitostmi a trvale udržitelný management registrace,
- Jednotný automatizovaný systém, zahrnující lokalizaci nemovitosti i práva k nim,
- Všechny informace jsou přístupné veřejnosti,
- Mapová báze bude zahrnovat všechny nemovitosti /i ty, které nejsou oficiálně registrované).

Vedle dříve uvedených Výboru pro záležitosti vlastnictví a Služby se na projektu dále podílí Státní výbor pro zeměměřičtví a kartografii, který má působnost v oblastech:

- Zeměměřické projektové práce,
- Zeměměřické a kartografické oborové práce,
- Údržbu pozemkového katastru,
- Letecké snímkování,
- Výrobu a tisk map.

Poznámka. Z rozhovoru s Gavinem Adlingtonem ze Světové banky vyplynulo, že projekt je asi 2 roky opožděn oproti obdobným v regionu, zatím nebyl vypsán tender na informační systém, teprve se definují požadavky (společnost DHV).

Z prezentace P. D.Hojggard (Head of Cadastral and Legal Authority National Survey and Cadastre, Denmark) mne zaujaly informace o nasazení nového informačního systému pro katastr a pro e-registraci.

Cíle systému pro katastr byly:

- Technologická inovace
  - Integrace registru a map do jedné databáze
  - Otevřené formáty
  - SOA interní a externí
- Racionalizace toku dat a registrací
  - Přímé užití digitálních dat soukromými zeměměřiči
  - Digitální workflow v katastrálních žádostech
- Očekávaná výkonnost – redukce lidských zdrojů 10-20%.

Systém byl nasazen 10. 9. 2008 „velkým třeskem“, což způsobilo celonárodní problémy: doba na registraci se protáhla až na 5 měsíců, objevilo se více chyb v datech, než se očekávalo. Úspěchem bylo zajištění adekvátního školení, projednávání potíží vedlo k porozumění, cíle efektivnosti byly dosaženy.

Cíle projektu e-Registrace byly:

- Digitální registrace, založená na výměně digitálních dat s e-podpisy (cíl 69% automatických registrací),
- Digitální přístup k naskenovaným souborům (70 milionů),
- Přístup soukromých uživatelů pomocí portálu,
- Přímý přístup systém – systém pro obchodní uživatele,
- Geografická lokalizace věcných břemen.

Systém byl po několika odkladech nasazen 8. 9. 2009. Zkušenosti z nasazení systému:

- Je nutný delší čas na ruční zpracování
- Menší ochota používat e-podpis
- Některé problémy s vyřizováním katastrálních změn
- Části personálu chybělo odpovídající školení.

Úspěchy:

- Cíl pro automatickou registraci byl téměř dosažen (63% oproti 69%)
- Cíle pro normalizaci jsou vytýčeny pro jaro 2010
- Byly vytvořeny manuály a tiskové zprávy.

Z prezentace M. Pupačić z Státní geodetické správy Chorvatska, popisující již známé propojení systémů pozemkových knih a katastru společným informačním systémem, mne zaujala informace, že všechna data z pozemkových knih i katastru jsou dostupná i anonymním uživatelům na internetu zdarma. Jde sice o neoficiální informace (neopatřené e-značkou), avšak jsou naprosto stejné, jako oficiální informace, získatelné na přepážkách soudů nebo katastrálních úřadů.

Záznam z jednání výboru WPLA dne 3. 3. 2010, Baku, 16:30 až 19:30.

Byly projednávány následující okruhy činností.

Příprava workshopu v Baku. Pořadatelé informovali, že jednání se zúčastní 77 delegátů (kromě ázerbájdžánských) z 26 zemí. Byly poskytnuty další informace, např. o posunu začátku vzhledem k návštěvě hrobu H. Aliyeva, v době jednání workshopu však nebyl členům Výboru k dispozici definitivní program workshopu.

Program workshopu „Cadastre and Registration Services in the ECE region: The impact of E-government reforms”, Bělorusko, Minsk, 8.-9.6.2010. Běloruský delegát přednesl návrh sekcí:

1. Registrace nemovitostí. Zkušenosti s distribucí informací a službami v rámci systému „One-stop-shop.
2. Integrace NSDI.
3. Registr adres: vznik a použití v e-Governmentu.
4. Geoprostorová data (mapový materiál) jako základ pro integraci SDI.

Výbor rozhodl, že sekce 1 bude zahrnovat běloruské zkušenosti, sekce 2 zahrne prezentace o spojení všech relevantních databází a že pořadatelé zahrnou do předběžného programu prezentace ze zemí, které na jednání projeví zájem (ČR, Dánsko, Chorvatsko, Litva, Itálie, Gruzie a Rakousko) a budou hledat další řečníky.

Přehled pokroku v činnostech.

Strategie správy území.

Výbor projednal předběžná zjištění ze studie o prevenci a monitoringu rizik v systémech správy území a formu finální studie. Výbor rozhodl:

- Pokračovat v oslovení těch zemí, které ještě nezodpověděly dotazník,
- Zajistit důvěrnost poskytnutých informací a v případech, že příklady dobré praxe mají být použity před finální autorizací, bude oslovena autorita, která odpověď poskytla.
- První návrh zprávy bude dokončen v červenci 2010 a výkonný souhrn bude přednesen na 70. zasedání Výboru pro bydlení a správu území v září 2010.

Výbor navrhl formát a náměty pro nadcházející workshop o prostorovém plánování v Turecku, Atalyia, podzim 2010. Pozornost bude zaměřena na neformální osídlení – viz publikace „Self made cities“. Výbor navrhl, aby workshop obsahoval případové studie, ukazující, jak jednotlivé země oslovují otázku neformálního osídlení a jeho dopady na registraci nemovitostí. Výbor bude spolupracovat s organizátory při získávání řečníků (delegace Řecka nabídla pomoc při výběru řečníků, majících zkušenosti s prostorovým plánováním).

Posudky správy území. Sekretariát informoval o předběžných zjištěních z mise do Tádžikistánu 7. - 15. 2. 2010. Výbor diskutoval o možnostech zapojení do přípravy finální zprávy.

Diskuze o průzkumu ohledně benchmarkingu systémů správy území. Pan Diarmuid Clancy (Irsko) přednesl vzor dotazníku, který bude distribuován členskými zeměmi a který má iniciovat srovnávací studii o kvalitativních aspektech systémů správy území v regionu ECE UA. Výbor jednal o možnostech provedení studie a rozhodl:

- Rozdělit studii do dvou částí, obecnější, která by mohla vyvolat revizi inventury systémů správy území a specifickou pro benchmarking, pro kterou budou definovány klíčové indikátory.
- Připravit dokument s klíčovými indikátory, který bude distribuován před distribucí dotazníku.
- Distribuovat dotazník.
- Vytvořit pracovní skupinu, koordinovanou Irskem, pro vytvoření studie po obdržení dotazníků.

Publikování studie „Policy Framework for Sustainable Real Estate Markets“. Předseda REM informoval o publikování studie, připravené REM, do které byly zapracovány připomínky ze 6. plenárního zasedání WPLA. Sekretariát informoval, že studie bude k dispozici on-line ještě před zveřejněním tištěné verze na REM události REM „Greening real estate markets“ (Dessau, Germany, 26-27 April 2010).

Mezinárodní spolupráce WPLA. Byly podány informace o uskutečněných zasedáních ELRA, PCC a Eurogeographics a o nadcházejícím FIG jednání v Sydney, Austrálie (duben 2010). Výbor též jednal o možnosti uspořádat společný workshop s FIG komisí 3 a Eurogeographics.

5. Technická dokumentace – přiložit nebo odkaz, kde je k nalezení

Ke zprávě je v tištěné podobě připojen program workshopu jednání a seznam účastníků. Většina prezentací z prvního dne je na CD-ROM, který je uložen u autora zprávy. Pořadatelé přislíbili rozdat též CD-ROM s prezentacemi z 2. dne jednání, což však neuskutečnili. Situaci vyřešil sekretariát tím, že prezentace získal od řečníků z 2. dne a vystavil je později na <http://www.unece.org/hlm/wpla/workshops/baku2010/presentations.htm>.

6. Závěr z cesty a doporučení k využití poznatků

Zajistit účast na workshopu WPLA v Minsku ve dnech 8. - 9.2010 a zvážit, vzhledem k námětu workshopu též účasti Ing. Pauknerové, CSc.

Zpracoval: Ing. Vít Suchánek